

П Р О Т О К О Л

№ 5

Днес, 8.X. 1966 година в зала 119, в 10.30 часа се състоя художествен съвет при следния дневен ред:

1. Гледане на пиесата "Игра на любов и смърт".

2. Обсъждане на пиесата.

На съвет присъстваха: з.а. Мирослав Миндов - директор, Петър Марев - зам. директор, артистичен секретар, засл. арт. Кръстьо Мирски - главен режисьор, н.а. Ружа Делчева, н.х. Георги Каркашев, Генчо Димитров, з.а. Лео Конфорти, Петър Василев, з.а. Любомир Кабакчиев, н.а. Стефан Гецов, Васил Стойчев, Енчо Халачев, з.а. Моис Бениш, Николина Томанова, з.а. Йордан Матев.

КРЪСТЬО МИРСКИ - Бяхме взели решение нашите оценки за излизащите спектакли да бъдат взискателни. Струва ми се, че въпреки повишената взискателност, оценките да бъдат реални, в зависимост от възможностите. В тази пиеса всичките масови сцени, особено финалната имат още много работа. За финала смятам така: след като влязат представителите на власта, за да ги арестуват в този момент отзад минават войските, и това ще покаже, че въпреки всичко революцията продължава. Искам да ви обърна внимание, че до премиерата остават още 10 репетиции. Три с публика и седем без публика. От това, което видяхме днес, мисля, че точно тези 10 репетиции са ми необходими. Имам вече надеждата, че всичко ще улегне и ви моля да направите бележки за всичко което ви е направило впечатление.

РУЖА ДЕЛЧЕВА - Някъде към средата на пиесата се спуска светла завеса и ми се струва, че тя е прекалено осветена. Много сполучливо е направен декора, от това което видяхме на скиците.

Не ми се ще да говоря за много хубавите работи в пиесата, а за това, което прави впечатление. За Йордан Матов - има опасност да се доведе пиесата до сантиментална основа. Много дълго продължава физическото състояние. Това, което носи той да бъде резултат ~~на~~ от преживяванията. На много места не може да се разбере целта, душевното възбуждане. Аз се притесних с младия човек, който играе в първа картина. То няма рутина, не може просто да си намери място, не знае сякаш къде да си сложи ръцете. Много сериозно, ~~и~~ много дилетантски играе ~~и~~ и неговото неудобство се предаде и на мен. Трябва да се помисли сериозно за неговата смяна. В началото не може да се почувствува атмосферата на този дом. Те ~~и~~ като чели носят от вън своите изживявания и трагедии. Да те обърне внимание на Виолета Минкова за дикцията, на места се получава пропадане на текста, а трябва всичко да се чуе. За Виолета Бахчеванова - вярна е съвсем, но на места се получава успокояване в паузите и се получава несъответствие в ритъма на диалозите и в паузите. Мирослав Миндов - много ми хареса. Прави един много интересен образ, мислящ. Ще ми се в началото да носи една по-голяма ускореност и в последствие да събере мислите си. Много е верен и в паузите и в ритъма. В диалога между него и Стефан вече става ясно защо и каква е целта на пиесата, но в началото ще ми се да има от негова страна повече страстност у неговите възгледи. Тази проверка да бъде с повече жар, макар и да е убеден, че Мирослав няма да се съгласи. В края на крайщата дори и самият факт, че той говори, вече може да покаже и личното си отношение към тия неща. За финала Мирски каза, че ще се доработва. В сцената на претърсването да има повече ритъм и убедителност. Неприятно ми стана когато мушката картината и цялия декор се разклати, това да се махне ако може. Тази жена която влиза за претърсването ми действа малко гротесктно, оперетно, аз бих и махнала даже и сабята. Когато заговорят интимни работи трябва да се чуе текстът. И Стефан да измени гражданската си физиономия, нарушава се физио-

помията на спектакъла.

ГЕОРГИ КАРАКАШЕВ - Ружа, води се спор за цвета на паспортите сини ли да бъдат, червени ли?

РУЖА ДЕЛЧЕВА - Това не ме дразни и не е толкова важно. Иначо бих казала всички изпълнители да вътрешно да бъдат по-съсредоточени, да не се допуска този сантиментализъм.

ГЕНЧО ДИМИТРОВ - Както видях ~~представлението~~ ~~представлението~~, ~~смятам~~, че в ти няколко репетиции, които остават ще се получи добър спектакъл за Народния театър. За масовите сцени, въпреки уговорката, по начина по който е поставен декора смятам, че почти непрекъснато трябва да им движение по тази улица. Най-добре разкрит и по автор е образът на Мислав. Не мисля, че е необходима тази скованост у него. При претърсването не мисля, че е необходимо той да извиква. Когато разбира за любовта на жена си неясно неговото преживяване и когато им дава паспортите трябва да се подчертае повече благородството у него. За Стефан Гецов мисля че ролята му трябва да се раздели на две части. Първата - убеждението, втората - разбирането. А ~~и~~ Стефан важничи. Той говори за неща, които се раждат в момента, с повече усилия да води борбата с него за него. ~~И~~ордан Матев не го приемам. Може би ~~и~~ костюмът го подвежда към един сантиментализъм. Борис Михайлов ми хареса, ако може още да се подчертае този страх и боязливост. Ето как един народен артист защитава ролята си въпреки напреднала възраст. Добре би било този младеж да се смени, той е съвсем дилетант. Има и друго ритъма на пиесата не е съразмерен, не е измерено всичко. Друго нямам.

~~ЛЕО КОНФОРТИ~~ ~~Така~~ ~~както~~ ~~протече~~ ~~цялата~~ ~~пиеса~~ ~~има~~ ~~нещо~~,
което се набива през цялото представление. Това едва може би от тези незавършени масови сцени, които аз не виждам. Това минаване с песен нито е песен, нито е шум, минаването при гилотинирането само е загатнато. Това се ~~и~~подготвя още с първата сцена, жаждата за живот

у Виолета Минкова трябва да бъде много силна, а тя не е. После Ванча Дойчева седи съвсем спокойна и чака да ѝ дойде ред за реплика и отведнаж изпада в необикновена истерика. А всичко това трябва да се подготви. Нама мост от началото към преминаването към трагиката. Ако представлението започнеше при открита завеса, не би било лошо да се почне с марсилезата. А сега улицата не е улица, домът не е дом.

Йордан Матов ми хареса в първата половина на действието, макар, че могат да се намалят тези физически изживявания. Не съм съгласен с втората част - уплахата. Има хаос, не би могло да се разграничи до къде е уплахата, до къде е любовта. Не съм съгласен и с влизането на Мирослав Миндов през тази врата, получава се повторение на Йордан Матов. Не знам защо ми се ще влизането да бъде подготвено. Да се вижда идването на Мирослав още от градината, идването на един убит човек чието убркване в монолога постепенно се оформя в идеи. Има нещо неспокоено, което не отговаря на никак ранга, на сана, Може да се потърси повече достойнство, като си послужим и с акцентирано осветление. В този знаменит диалог между него и Стефан има една статичност, върви много бледо. Би трябвало от страна на Стефан да има повече жар и убедителност. Искане ми се у Виолета Бахчеванова да има повече осезателно вглъбяване, което да стигне до зрителя. Не ми харесва тази розов рокля, иска ми се да носи една вглъбяване, една сериозност, а тази реплика, и прическа не отговарят на това. Аз съжалявам, че това което бяхме решили, да гледаме спектакъла, а след това да дойдем с готови изказвания все още не става.

ПЕТЪР ВАСИЛЕВ - Намирам, че спектакълът е все още назад, за да бъде пуснат. Има много неща, които израстнаха, но все още трябва. В първата част, ако почнем с Марсилезата няма ли да внесем една по-голяма тревога, отколкото е необходимо. Много още неща липсват, има празноти. Групата с весникарчето е много наблизе до градината. "Тази нощ" - реплика на Лодойска е казана от далече, за да се развълнува Ванча.

Лодойска трябва да тръгне с групата на излизане и след това да се върне. При разговора Лодойска - Софи не можем да чуем нищо, влизането на Вале не може да ги изненада. Данката Матев има много неща, които прави, но трябва да разграничи това, от любовните си чувства. В края той трябва да изживее голямото унижение. Влизането на Мирослав, според мен носи една страшна атмосфера, той не може да бъде убит и изплашен. Вчера гледах също и много от колегите бяха по-добре, отколкото днес. Това показва едно колебание. Мирослав, когато казваш Дантон това трябва да прозвучи по-силно. Малко рано почвах да викаш. Вчера беше много по-органично, по-топло. Разговора ти с Вале - там малко се отдалечавах от него. Сцената с хората от Комитета все още е мътна, те стоят като мъртви, за да може Стефан да ихка. ги ругае. Той трябва да се ужаси от това, което става там, Малко е спокойна влизането му. Жером е в депресия от Конвента, от измяната на жена си и трябва по-гореща да бъде дикусията между двамата. Трябва да се обърне по-голямо внимание на тези паспорти, Стефан трябва да бъде на висотата на положението си. С този свещник ли ще се пали камината? На финала трябва да видим Софи победена от Жером и това бягане към прозореца да го изпраща е едно малко предизвикателство, повече топлота в последната сцена.

няхяхяхи ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ - Бих искал да кажа, че тази пиеса е едно начало на ония сериозни пиеси, които ни предстоят. Трябва да уважи^м работата на режисьора, който за два месеца ~~да~~ направи всичко и после не може от една гледане да се прецени всичко точно. Останалото в тези десет репетиции е въпрос на детайли и акценти. Улицата, като действителен фактор, трябва да се оживи, да се намерят онези моменти, които ще акцентират. Вторият въпрос е за ритъма на представлението. Ролята на Дачо е най-трудна и неблагоприятна. Той е постигнал изумителна техника на ритъма, но на места трябва текста да се отнася направо към любимата жена. Трябва освен това, да се изясни защо правим пиесата, за да оценим революцията въобще, или да представим само един етап от нея.

театър ще може да приеме стила на спектакъла. Дали идеята на пиесата ще може да стигне до зрителя? В този период от време-, от включването на пиесата в репертоара до сега следих е голямо въздействие. Но и на тази репетиция за сетен път се убедих в потенциалните възможности на театъра. Личи една мъдра режисура и художественият съвет може да извлече много полезни изводи. За 35 репетиции спектакълът зазвуча, до мен стига идеята на пиесата. За мен всичко се свежда до тази самостепенност, с която всички работиха. След около една седмица спектакълът ще зазвучи съвсем съвременно. Тази сложност от идеи аспект между живота и смъртта, това е което дълнува най - много. По отношение на другите бележки, именно влизането на Жером е точно, за да донесе тази хаотичност от Конвента.

ГЕОРГИ КАРАКАШЕВ - По отношение на спектакъла, аз се радвам, че сме включили такава пиеса в репертоара. До сега много пъти ми беше срам, че излизаме с далеч по-лоши пиеси. Първата половина на пиесата за мен беше скучновата. Пречеше ми тази тъмнина, а с нея не се постига контакт с публиката. Чрез тъмнина не се постига атмосфера. Освен това аз не дочухах текста. Как ще се заангажира зрителя когато не се чува. Др. Мирски говори, че в него има още някои замисли, аз не виждам как това ще стане. ^{Ружа Делчева} ~~Канчо Димитров~~ се изказа за оформлението. Тя иска да се виждат повече джамовете зад решетката. В проекта нямаше толкова много неща. Защо има нужда от паравана, от храстите, ~~или~~ търсят се някои неща, а се получава съвсем друго. Облегалката на канапето силно осветена, а актьорът стои в тъмнина, настрана, не го виждаш. Трудно е положението на актьорите в тесния коридор да развиват сцени. Мяркът се там отзад някакви хора. Дразни и е много преднамерено този наклон на пода. Наклона пречи да се види улицата. Противоречиво е спускането на тази завеса. Тя да стои от двете страни, улицата да се разшири за някои сцени. Средния план е също малко отворен. Защо в парка Мирослав да не се позабави, а той се промъква през страничната врата.

~~Защо е~~

Защо е тази топурдия и тези кандилабри накрая във финала. ~~Трябва~~ ^{Актъор} трябва да видим, а пре-много се разгодва атмосферата. В оформлението има една бърливост, да се борави с пиеси символи. После за костюмите, като че ли на закачалката са били закачени и кой каквато си дреха искал е облякъл. Какво се гони с розовата рокля на Виолета - чистота? Оформлението трябва да се обмисли по-задълбочено. Разбирам трудностите на др. Мирски и не знам как ще се излезе ~~от~~ ^{XXX} ~~всичко~~ ^{ОТ} всичко това. Много ми е радостен фактът, че в днешното обсъждане има една вискателност, една тревога и в този смисъл, бих искал да приемерте ^И моите изказване. Още една препоръка бих искал да ~~вам~~ дам. Това е първият спектакъл, който не е от наследството, затова нека да не бързаме, да не бъде нищо замазано.

СТЕФАН ГЕЦОВ - До спектакъла имаме още десет репетиции мисля, че в тях ще можем да постигнем още много.

БОРИС МИХАЙЛОВ - Слушах диалога между Мирослав и Гецов. Гецов говори много тихо и леко, всичко му разбрах. На много места у Мирослав и у Виолета се губи репликата. Актърът трябва да знее, че щом му липсва нещо то трябва да се упражнява. Виолета Минкова има много лошо дишане.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ - Човек трябва да се изказва пръв, за да не повтаря това което се е казало вече. Много е трудно да се изказваме за спектакъл, който не е завършен, а ние трябва да го ~~пу~~ пуснем. Преди две години гледах този спектакъл в Прага. Това е ~~една~~ ^{хубави} адаптация на режисьора, без да се търси психологията на образа. Спектакълът ще върви напред, самите факти говорят за този ~~напъ~~ ^и ~~и~~. Изобразителното решение е много вярно, но има една тенденция към един мелодраматизъм. Сцената между Карно и Жером, така както Гецов провежда ролята е много вярно и носи очудващо много мисъл. В това, което видях днес ме порази това спокойствие и ~~мис~~ ^и ~~и~~. Статичността, която носи външното спокойствие минава много добре. Това е едно уточняване и едно събиране на образите.

Ролята на Йордан Матов е най-трудната, премного обстоятелствена, през цялото време като че ли има само една мисъл. Много ми се иска за Мирослав този миньорен тон, който доминира да се ретушира, да се създаде една по-голяма жизненост. Може би това е въпрос на мащаб. Първото влизане на Мирослав малко страда от недостатъка на Данчо, обстоятелствено, без да има лично участие. В началото има един музикален мотив, хубаво ще бъде това движение на улицата да се почувствува също като мотив, който да стане по-ударен при минаването на количката на смъртта. Ние сме пред прага на един много добър и силен спектакъл.

МОИС БЕНИЕШ - Винаги в изказванията на Художествения съвет след едно гледане, имам чувството, че нашите ^{визуални} ~~изказвания~~ ~~и~~ ~~изказвания~~ имат недовършен характер. Вероятно хората, които са ~~избягвали~~ ~~правили~~ спектакъла са работили много и с всяка реплика. И за това ние не можем да бъдем категорични. Тази пиеса на Ромеи Нола е част от редицата пиеси, които той е написал с гняв и възмущение за да върне мястото на театъра по това време. Той е черпил от извора на богати реалистични традиции. Тази пиеса е пиеса на заангажиран автор, който се заангажира с нея на живот и смърт. Мисля, че има едно откъсване на публиката. Поставя се въпросът за решение и везните на присъдата ~~да~~ ~~дадат~~ сложната преценка. Спектакълът се е психологизирал и се е отделил с една стена, на която е тука прав. Въпросът за масовите сцени е един проблем, една рана в Народния театър. Докараш до някъде, влязат ли масовките всичко се обърква. Незнам дали и тука ще се оправят, незнам как ще бъде. Присъединявам се към Лео - започването на спектакъла да стане с тая лудост на революцията. ~~За~~ Това богатство от песни, каквото ~~има~~ Френската революция може да се използва. Да се почувствува атмосферата на барута, на кръвта, на плебейството. За първата сцена и аз смятам, че е сложна, но това е, бих казал, много време на чума. Всичко това е сложно и се преплита, а тука

имаше както каза Любомир Кабакчиев радост-радост, мъка-мъка. Има чудесни актьорски постижения. Аз смятам, че диалога между Карно и Кондурсе все пак нещо му липсва. Смятам, че има двама души, които са на две страни. Карно също ~~крити~~ се съмнява, има една съвест, един хуманист пред себе си. Сблъскват се и смятам, че те в момента търсят аргументите. Той иска да спаси един ум, един капитал на Франция. Трябва сцената да има и личен и обществен характер. Какво не ме удовлетворява у Виолета - не трябва да има тико загасване, идеалистично завръщане към образа. ~~ди~~ Не виждаме мятането у нея между Вале и Кондурсе, докато разбере истината.

КАМЕН ЗИДАРОВ - Тя е разбрала най-важната любов - любовта на Кондурсе, ~~крити~~ на умният, на възрастният.

МОИС БЕНИЕШ - За Данката и Мирослав в пиесата няма хумор. Това е блясъкът на Франция. И затова когато Данката идва, трябва да има ужаса ~~на~~ ^{от} гилотината. За момента, може би, трябва да има хумор. И затова когато идва Мирослав ~~идва~~, всичко е добре, но трябва сарказъм, остроумен, язвителен. И после в сцената с Виолета и Данката, всички знаем, че той се слави с това, че хубаво целува да не я отмята така, а сцената да бъде красива. И накрая да завърши с едно пожелание, някои неща да добият по-добър вид.

МИРОСЛАВ МИНДОВ - Още не е уталожено, не е изработено всичко, акцентите не са преразпределени достатъчно. Пред влизането по друг начин, но влизайки с голям удар аз се лишавах от това, което сега правя.

КРЪСТЮ МИРСКИ ♀ Добре записах всичко, което чух и където можем ще оправим. Тези десет репетиции ми е тъкмо достатъчно време за да поставя масовите сцени. Когато има една вече добра основа и актьорите има какво да търсят.

Сега имаме още един въпрос за разрешаване. Жени Божинова е подала заявление ~~да~~ да играе ролята на Кити Дювал, за дубльорство. Аз смятам, че тази молба трябва да се разреши. Приема се и от вас. Ми искам да ви дам само един пояснение. "Мигове от

живота" беше разпределена, с наша помощ, по отношение на характера на актьорите, а не до подбора. За щастие това разпределение заведени режисьора, но на някои места той има мисли за размяни и за нови.

ПЕТЪР МАРЧЕВ - Най-голямите смущения са по линията на следното. Режисьорът е доволен от Ст. Великов - Кит Карсън, но по отношение на Петър Стойчев^{гои} в разрез с неговото виждане за Крун. Оформят се два варианта; на мястото на Петър Стойчев да влезе Петко Карлуковси. За Кит Карсън би приел Стефан Димитров, но това ще ни затрудни много. Другия вариант е да влезе Асен Миланов, а Стефан Савов да остане сам. Много е трудно.

КРЪСТЮ МИРСКИ - Предлагам да уважим искането на Жени, а за другото Съветът да упълномощи ръководството да избере, за да не се събираме още веднаж само за това.